

Kort om statligt stöd och Leader modellen som tillämpas inom LBU programmet 2014-2020

Vad är statligt stöd?

Enligt Europeiska unionens lagstiftning är statliga stöd till företagsverksamhet som huvudregel förbjudet, artikel 107.1 fördraget. Offentligt stöd som beviljas ett företag kan ge företaget sådan ekonomisk fördel jämfört med andra konkurrerande företag att det kan snedvrیدا funktionen och konkurrensen på den inre marknaden.

I tillkännagivandet från Europeiska kommissionen år 2016 om begreppet statligt stöd (Kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, EUT 2016/C 262/01) skapas klarhet i definitionen på statligt stöd utgående från EU-domstolens praxis och kommissionens beslutspraxis. Syftet med tillkännagivandet är att tillföra myndigheterna i medlemsstaterna rättssäkerhet i fråga om de fall där EU:s regler om statligt stöd äger tillämpning och när de inte äger tillämpning. I tillkännagivandet skapas klarhet i samtliga kriterier för statligt stöd.

Alla stödåtgärder måste anmälas till Europeiska Kommissionen i förväg, förenklat förfarande vid sk gruppundantag (styrdokument där policyn för undantag beskrivs) såsom de minimis stöd, investeringsstöd till SMF och kompetensutveckling för företag

Företag

Reglerna om statligt stöd gäller endast om stödmottagaren är ett "företag". EU-domstolen har konsekvent definierat företag som verksamheter som bedriver ekonomisk verksamhet, dvs erbjuder varor eller tjänster på en viss marknad, oberoende av deras rättsliga ställning och hur de finansieras. Det är således helt avgörande vilken typ av verksamhet som bedrivs inte vilken rättslig form verksamheten har enligt nationell lagstiftning. En sammanslutning eller en idrottsförening kan betraktas som ett företag i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om enheten bedriver en ekonomisk verksamhet. Reglerna om statligt stöd är inte heller beroende av om enheten har upprättats i vinstsyfte utan även icke-vinstdrivande enheter kan erbjuda varor och tjänster på en marknad.

Ekonomisk fördel

Den ekonomiska fördelen kan vara bidrag, lån till ränta som understiger marknadspris, borgensåtaganden där mottagaren inte betalar marknadsmässigt pris, skattelättnader, underlåtenhet att driva in skatter, avgiftslättnader, nedsättning av sociala avgifter, försäljning av fastigheter eller byggnader till underpris, privatisering till underpris eller överkompensation från det allmänna,

Snedvrیدا konkurrensen

Ett stöd som ges av offentliga medel anses snedvrیدا eller hota att snedvrیدا konkurrensen om det finns en risk för att det förbättrar mottagarens konkurrensposition i förhållande till

andra företag med vilka det konkurrerar. I praktiken konstateras en snedvridning av konkurrensen inom sektorer där det förekommer eller skulle kunna förekomma konkurrens.

Offentligt stöd riskerar att snedvrider konkurrensen även om det inte hjälper det mottagande företaget att expandera och vinna nya marknadsandelar. Det räcker att stödet gör det möjligt för det mottagande företaget att behålla en starkare konkurrensposition än det skulle ha haft om stödet inte hade getts. För att stöd ska antas snedvrider konkurrensen är det i detta sammanhang i regel tillräckligt att stödet ger stödmottagaren en fördel genom att stödmottagaren befrias från kostnader som denne annars själv hade fått bekosta i sin dagliga verksamhet. Definitionen av statligt stöd kräver inte att snedvridningen av konkurrensen eller påverkan på handeln är betydande eller väsentlig. Det faktum att stödbeloppet är lågt eller att det stödmottagande företaget är litet utesluter inte i sig en snedvridning av konkurrensen eller en risk för en sådan snedvridning.

Påverka handeln mellan medlemsstaterna

Offentligt stöd till företag utgör statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget endast i den utsträckning det ”påverkar handeln mellan medlemsstaterna”. I det avseendet är det inte nödvändigt att fastställa att stödet faktiskt påverkar handeln mellan medlemsstaterna, utan endast att stödet kan påverka sådan handel. Offentligt stöd kan anses påverka handeln mellan medlemsstaterna även om mottagaren inte direkt bedriver handel över gränserna.

Det förhållandet att ett stöd är av relativt ringa storlek eller att det stödmottagande företaget är relativt litet utesluter inte i sig att handeln mellan medlemsstaterna kan påverkas.

Exempel på situationer där kommissionen mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i ärendet konstaterat att offentligt stöd inte varit ägnat att påverka handeln mellan medlemsstaterna har varit tex idrotts- och fritidsanläggningar som främst tjänar en lokal publik och sannolikt inte lockar kunder eller investeringar från andra medlemsstater, kulturella evenemang och enheter som utövar ekonomisk verksamhet som sannolikt inte lockar kunder eller besökare bort från liknande erbjudanden i andra medlemsstater, sjukhus och andra vårdinrättningar som tillhandahåller det sedvanliga utbudet av medicinska tjänster som riktar sig till en lokal befolkning och som sannolikt inte lockar kunder eller investeringar från andra medlemsstater och finansiering av vissa linbanor (och särskilt skidliftnar) i områden med få faciliteter och begränsad kapacitet för turism.

Statligt stöd inom LBU programmet 2014-2020

Av godkänt LBU program framkommer att stöd inte ges för kommersiell näringsverksamhet inom 19.2 stöd till genomförande av insatser inom den lokalt ledda utvecklingsstrategin, vilket innebär att statligt inte kan ges inom ramen för leadermodellen. Till programdokumentet hör också en sk statsstödstabell ur vilken det framgår vilka åtgärder som genomförs med anmälda och godkända stödordningar. Här ingår inte projekt inom Leader modellen.

Landskapsregeringens nationella stöd till företag

Landskapsregeringen har anmält och fått godkänt ett investeringsstöd till företag på fasta Åland samt skärgården. Investeringsstödet är till för nyinvesteringar i materiella och immateriella tillgångar som leder till att exporten och sysselsättningen inom det privata näringslivet ökar. För företag i skärgården tillämpas inte kravet om export.

Investeringsstöd har under åren beviljats för bla anläggande av discgolfbana i Lappo för att öka attraktionskraften för skärgården som besöksmål, anläggande av minigolfbana Vårdö, investering i maskiner för bageriverksamhet på Kökar, ridhus på Brändö, logiinvesteringar samt investeringar inom småindustrin och livsmedelsindustrin på Åland.